

המלכ"רים בסבך החשבוניות הפיקטיביות

מאת עו"ד איתן צחור

יועץ משפטי למגזר השלישי ויו"ר ועדת עמותות בלשכת עו"ד

תקציר

מאמר זה מתייחס לתיקון החוק באשר למיספורם של חשבוניות במטרה לאכוף את השימוש בחשבוניות פיקטיביות. תיקון חוק זה משפיע על פעילותם החשבונאית של מלכ"רים אשר יאלצו להציג לאור התיקון לחוק את החשבוניות אשר רכשו מדי חודש לרשויות המס. נכון להיום פטור המלכ"ר מגביית מע"מ בגין שירותיו ומכירת מוצרי מיטלטלין ולפיכך הוא פטור מדיווח חודשי על הכנסותיו ממקורות אלה. התיקון לחוק מאפשר פיקוח על מכלול החשבוניות שמוספרו מראש ע"י רשות המסים. נקודת המוצא היא שהמשתמשים בחשבוניות פיקטיביות, יתגלו כאשר הקונה המקזז תשומות יציג חשבונית שמספרה אינו מוכר לרשות המסים. השאלה המתבקשת כיום היא האמנם התיקון לחוק, לפיו יוקצו חשבוניות שימוספרו מראש ע"י רשות המסים, אכן יהווה תרופה למכה, או שמא ההפך, תיווצר מכה (חדשה) ללא מענה. מאמר זה, מעלה מספר תהיות לאור התיקון לחוק:

1. הנפגעים המיידים מהחקיקה החדשה הם אותם מאות אלפי נישומים ישרי דרך, אשר יאלצו לעבור תהליך מורכב ומסובך בדיווח לרשויות המס.
2. ספק רב אם תהא לרשויות המס כל אפשרות לאתר את התהליך הפיקטיבי באמצעות הדיווחים על פי הדין החדש.
3. החוק החדש יוצר עוול לנישומים רבים מכיוון שרבים מהם, אין בינם לבין "מוכר החשבונית" כל קשר.
4. הפתרון היעיל למלחמה בפשע היא המשטרה ומחלקות החקירה הן במשטרה והן ברשויות המס, ולא דווקא הציבור הרחב תוך הכללתו בניסיונות לבצע מעקב אחר מספור חשבוניות, הקלים למעקף ע"י עבריינים.

המצב העובדתי שקדם לחוק החדש

המלכ"ר פטור מגביית מע"מ בגין שירותיו ומכירת מוצרי מיטלטלין. לפיכך פטור המלכ"ר מלדווח מדי חודש על הכנסותיו ממקורות אלה. בכך קיים יתרון לכאורה למלכ"ר על פני עוסק (החייב לדווח מידי חודש על הכנסותיו ולהעביר את המע"מ בהתאם לרשויות). מאידך המלכ"ר אינו רשאי לקזז תשומות בגין רכישות שביצע מעוסקים או בגין שירותים שקיבל מעוסקים. לפיכך החשבונות שמקבל המלכ"ר מעוסקים, אינן מדווחת לרשויות, בניגוד לעוסק המקזז מידי חודש את התשומות ששילם על פי החשבונות שקיבל. בנושא זה נמצא המלכ"ר בעמדת "חסרון" לעומת העוסק, המדווח מידי חודש על הוצאותיו, כאשר הקיזוז בין ההכנסות להוצאות משקף מבחינת העוסק את הדיווח למע"מ באותו חודש. המלכ"ר כאמור פטור הן מדיווח על ההכנסות והן מדיווח על ההוצאות, ואין הוא רשאי לבצע כל קיזוז בין שני אלה.

לעומת זאת, על המלכ"ר מוטלות חובות מס אחרות. בראש וראשונה מס שכר, המשולם מידי חודש בהתאם לתשלומי השכר לעובדים מוכפל בשעור של 7.5%. בעבר אף נגבה מהמלכ"רים מס מעסיקים שבוטל בראשית 2008. במישור מס הכנסה קיימות גזרות נוספות על מלכ"רים דוגמת מס בגין הוצאות עודפות בשעור של 90%.

אולם מכלול גזרות אלה, אינן מותנות בדיווח על חשבונות מס שקיבל המלכ"ר מידי עוסקים אחרים. לכן בכל הכרוך בדיווח על הוצאות המלכ"ר נוצר פיתוי רב לעוסקים להנפיק למלכ"רים חשבונות שאינן בהכרח ערוכות בהתאם לחוק. משמעות הדברים, שהעוסק יכול היה להנפיק חשבונות המלכ"ר היה מקבל את החשבונות לצורך רישומים פנימיים, מבלי לעורר כל הסתייגות או בירור באשר לחוקיותה ומשלם את התמורה המלאה, כולל המע"מ, בהתאם לחשבונות שהונפקה. כך לעוסק נוצר פתח לבצע מגוון פעולות כדי להימנע מתשלום מס, רובן פעולות בלתי חוקיות.

במקרה "הרגיל" המלכ"ר נותר אדיש לתוכן החשבונות שקיבל מהספק. אולם במקרה החמור העוסק הנפיק למלכ"ר חשבונות שיש בהם מצגים כוזבים ומבחינה זו היא נחשבת לחשבונות פיקטיבית. במצב "הקלאסי" מנפיק העוסק חשבונות הנושאת שם אחר משמו של העוסק שאכן פעל מול המלכ"ר. כלומר העוסק הציג בחשבונות כאילו פעל מול המלכ"ר עוסק אחר. התירוץ לכך מצד העוסק היו רבים, לדוגמה, פעילות ע"י קבלני משנה, שינוי צורת התאגדות וכו'. בפועל התחזה העוסק לאדם אחר שכלל אינו בנמצא ובדרך זו נמנע מלדווח על הכנסותיו הן למע"מ ואף למס הכנסה. המלכ"ר במצב זה רשם את ההוצאה ברישומיו הפנימיים בשם שבו הופיעה החשבונות הפיקטיבית, או בכל דרך אחרת שחשב לנכון. העובדה שהמלכ"ר לא נדרש לדווח על חשבונות זו לרשויות, יצרה תשתית להעלמת המס בידי העוסק נותן השירות או מוכר הטובין. למלכ"ר לא נוצר רווח ממשי כתוצאה מכך ובמידה ונתפס העוסק בקלקלתו, היה המלכ"ר טוען שלא ידע מכך, ופוטר עצמו מעונש.

מקרה קיצוני יותר הוא כאשר המלכ"ר שיתף פעולה עם העוסק המנפיק חשבוניות פיקטיביות. במצב זה לא הסתפק העוסק רק בהוצאת חשבונית שלא על שמו, אלא גם הסכום בחשבונית היה בלתי נכון, בין אם מופרז ובין אם מוקטן מהכמות הנכונה שסופקה.

אחד המקרים הקשים במובן הפלילי הוא כאשר המלכ"ר "משלם" לעוסק סכום גבוה מהנדרש, העוסק מנפיק חשבונית פיקטיבית על הסכום הגבוה, המלכ"ר משלם את הסכום המופרז והמופרך. לאחר קבלת הכספים מהמלכ"ר – "מחזיר" העוסק חלק מהסכום לידי מאן דהוא (נושא משרה) בתוך המלכ"ר. מובן שהסכום התקבל מהמלכ"ר בצ'ק או באופן שקוף וברור, ואילו ההחזר מהעוסק מוחזר לנושא המשרה ב"שחור".

יתכן גם מקרה שונה בו הסכום שננקב בחשבונית הפיקטיבית הוא נמוך מכמות הסחורה המונפקת, והמלכ"ר שילם לעוסק את הסכום כולו, חלק כנגד החשבונית וחלק ללא חשבונית כלל. במצבים מסוג אלה, המלכ"ר כאמור שותף פעיל לעבירה, ולא יישמע בטענת "לא ידעתי".

לאחרונה נדון מקרה בו מלכ"ר הוא זה שהנפיק "חשבונית מס" לחברות עסקיות הקשורות אליו (בעל מניות משותף), כאשר כידוע חל איסור מוחלט על מלכ"רים להנפיק חשבוניות מס בגין שירותים הניתנים על ידם או נכסים הנמכרים על ידם (למעט מקרקעין).

צורות פסקי דין דנו עד כה בסוגיית החשבוניות הפיקטיביות. הפסיקה חולפת על פני כל תחומי משפטי המס: אזרחי, פלילי, מע"מ, מס הכנסה ומס שבח. הזעקה השיפוטית כלפי התופעה נשמעת קיצונית ביותר, בדמות עונשים מרחיקי לכת דוגמת שנות מאסר ממושכות ביותר, עריכת שומות גבוהות באופן יוצא דופן לעברייני מס אלה, והכל תוך שימוש במכלול הסמכויות הכבדות והחזקות ביותר שבידי רשויות המס. אולם על אף כל אלה הפתרונות למיגור מוחלט של התופעה נראים רחוקים מאי פעם.

תמצית התיקון החדש לחוק

לאחרונה קיבל הנושא כולו משב רוח גבית חזקה – בדמות חקיקה מאסיבית שמטרתה להצר את צעדיהם של פורעי החוק המבססים את הונם על חשבון הציבור, ע"י רישום, הנפקה, קנייה או מכירה של חשבוניות פיקטיביות. אלא שנראה כי תהליך החקיקה נוגע רק בקצוות הפתרון, תוך תשלום מחיר גבוה ביותר ביחס לכלל האוכלוסיה החפה מכל אשם. עלינו לזכור שהגברת ה"יד החזקה" הסוחפת עמה נזקים לכלל הציבור, מחייבת מחשבה נוספת, שמא הפתרון שנמצא בחקיקה לא יגרום לפתרון כלל, אך יוביל לנזק כספי וסוציאלי לכלל הנישומים והמלכ"רים בכלל זה.

ראוי על כן לבחון את השאלה האמנם התיקון בחוק יש בו כדי לפגוע בתופעת החשבוניות הפיקטיביות? לשם כך נבהיר בקצרה את מהות התיקון לחוק בענין זה וההשלכות העשויות לנבוע מתיקון זה.

הדין החדש הנוגע לנסיון למנוע הפצה וקניית חשבוניות פיקטיביות, התקבל במסגרת חוק מע"מ (תיקון 37), ולפיו תחול חובת רישום ודיווח של כל חשבונית מס הן ע"י עוסק במהלך מכירתו והן ע"י עוסק או מלכ"ר ביחס להוצאותיהם. ביחס למלכ"ר הכוונה היא שמדי חודש בחודשו ימסר דיווח לרשויות על כלל החשבוניות שקיבל מעוסקים.

על פי סעיף 47(א) ו-47(ד) לחוק מע"מ המתוקן (בו מוגדרת "הזכות להוציא חשבונית מס") בנוסף לחובות העבר החלות על חשבונית מס, מחייב התיקון החדש לקיים תהליך מקדמי, לפיו **לכל חשבונית עסקה יוקצה ע"י מנהל מע"מ מספר קבוע מראש**. הקצאת מספרי חשבוניות לעוסק תתבצע ע"י רשות המסים באופן מקוון עד ל – 30 בנובמבר בכל שנה לצרכי שימוש בשנה שלאחריה.

באשר לדיווח התקופתי (החודשי או הדו חודשי), יהיה העוסק או המלכ"ר חייב לפרט לגבי כל חשבונית את הפרטים האלה: את מספרה הסידורי של החשבונית, כפי שהוקצה ע"י מנהל מע"מ, הסמל של העוסק כפי שקבע מנהל מע"מ, תאריך העסקה, סכום החשבונית והמס הנובע ממנה, וכן רישום מספר העוסק של המוכר. כאמור חובת דיווח מפורטת זו תחול מעתה גם על מלכ"ר, כך שיימסר דיווח גם על כל חשבוניות הקניות שהתקבלו בידי מלכ"רים.

התחולה: כל ההוראות החדשות יחולו בהדרגה על עוסקים בהתאם לגובה המחזור. ביחס לנישומים בעלי מחזור גדול (מעל 4 מליון ₪) ובמלכ"רים גדולים (מעל 600 עובדים) יחול הדין החדש כבר משנת המס הקרובה 2010. משנת 2011 יחול הדין החדש על כלל הנישומים שמחזורם עולה על 1 מליון ₪ או מלכ"רים שלהם מעל 300 עובדים, ואילו החל משנת 2012 יחול הדין החדש על כלל הנישומים. לגבי מלכ"רים קטנים, שמחזורם אינו עולה על הסכום הפטור ממס שכר, לא יחול הדין החדש כלל.

אכיפת השיטה החדשה: למנהל מע"מ הוענקה סמכות חדשה ורחבה, למקרים בהם הוא חושד באדם המוציא חשבוניות שלא כדין, והיא: אי הקצאת מספרי חשבוניות מראש, או הקצאתם בכפוף להפקדת ערובה בידי מע"מ. במקרה של הפעלת סמכות זו ניתן להגיש על כך ערעור במישרין לבית המשפט המחוזי תוך 30 יום ממסירת ההודעה. כמו כן הוסף סעיף פלילי – טכני, לפיו אדם שלא כלל בחשבונית את כל הפרטים הנדרשים דינו מאסר שנה.

מטרת התיקון לחוק

התיקון לחוק מאפשר פיקוח על מכלול החשבוניות שמוספרו מראש ע"י רשות המסים. נקודת המוצא היא שהמשתמשים בחשבוניות פיקטיביות, יתגלו כאשר הקונה המקזז תשומות יציג חשבונית שמספרה אינו מוכר לרשות המסים.

יש לציין שעל פי הצעת החוק הראשונית, הוצע שלא יותר לקונה לקזז תשומות, עד אשר יתקבל אישור רשות המסים באשר לתקינות החשבונית שבידיו. הצעה זו נפסלה במהלך הדיונים בכנסת, נוכח התנגדות הלשכות המקצועיות, אשר התריעו שבמצב זה עלולה להיפגע כל הפעילות העסקית במשק. שכן, עיכוב במתן אפשרות לקזז תשומות – עד לבדיקת כל מליוני החשבונית במשק ע"י רשות המסים, כוללת סכנה שיפלו טעויות ואזרחים רבים יפגעו בשל העיכוב בהחזר התשומות. כמו כן קיים ספק אם רשות המסים מסוגלת להתמודד עם בדיקת כמות כה רבה של חשבוניות. שהרי גם אם המהלך נעשה באופן ממוחשב, עלולות להגרם טעויות רבות ועיכוב לא מוצדק של קיזוז תשומות. יש לברך על כן שהצעה זו, בשלב זה, לא התקבלה.

התועלת המוגבלת של התיקון לחוק

התופעה השלילית של מתן חשבוניות פיקטיביות חובקת את כל מגזרי הפעילויות בעולם העסקים. מעת לעת נפרץ תחום פעילות נוסף בו מתגלה אדם המנפיק חשבוניות פיקטיביות, ועם תפיסתו ע"י הרשויות, מובלים "אחר כבוד" לחקירה פלילית, שורה ארוכה של בני אדם, מנהלי חברות, בעלי מניות, בעלי עסקים ואף מנהלי מלכ"רים, שרכשו סחורה המלווה בחשבוניות פיקטיביות (ובמקרים קיצוניים אף מבלי שרכשו סחורה כלל, אלא רק את החשבונית הפיקטיבית בלבד). אכן אין ספק, שתופעה זו פוגעת במשק כולו, והמדובר בפגיעה של ממש. כפי שמתברר לעתים קרובות, העוסקים בתחום זה, אכן שייכים לארגוני פשיעה חמורים. **לכן אין כל ספק שמיגור התופעה של חשבוניות פיקטיביות הינה צו לאומי. לדברי מנהלי רשות המסים בפני ועדת הכספים של הכנסת, ובפורומים אחרים, בעקבות התיקון תתקבל תוספת של 6 מליארד ₪ לאוצר המדינה מידי שנה בשנה. לפיכך נענתה הכנסת על אף מחאות רבות, וקיבלה את התיקון לחוק.**

יחד עם זאת, השאלה המתבקשת כיום היא האמנם התיקון לחוק, לפיו יוקצו חשבוניות שימוספרו מראש ע"י רשות המסים, אכן יהווה תרופה למכה, או שמא ההפך, תיווצר מכה (חדשה) ללא מענה. נציג מספר תהיות בנוגע לכך:

ראשית, ברור לחלוטין, שהנפגעים המיידים מהחקיקה החדשה הם אותם מאות אלפי נישומים ישרי דרך, אשר יאלצו לעבור תהליך מורכב ומסובך בדיווח לרשויות המס. אכן, בעידן המיחשוב, יש לצפות שהנפקת מספרי חשבוניות מראש ע"י רשות המסים, יתבצע באופן שוטף ומסודר וימנע פגיעה בנישומים. עם זאת, על הרשות להוכיח את יעילותה והימנעות מטעויות בענין זה, והנטל כבד מצד שני, הדיווח החדש והמפורט המוטל על העוסקים והמלכ"רים, הכולל דיווח בדבר מיספור כל חשבונית, ומהות כל חשבונית, מדי חודש, אכן מהווה הכבדה של ממש ונטל פרוצידורלי קשה על הציבור. יחד עם זאת, הציבור יספוג זאת ויקבל זאת בהבנה - למען המלחמה בחשבוניות

הפיקטיביות. אולם כשלון המהלך, כלומר אי צמצום תופעת החשבוניות הפיקטיביות, תגרור תרעומת ציבורית מוצדקת.

החשש לכך אכן קיים, ולפיו, במקום לקדם מהלך שמטרתו למנוע חשבוניות פיקטיביות, התוצאה תהא שרשות המסים תהנה מהמידע בלבד, שיאפשר לה לבצע ביתר קלות שומות לפי מיטב השפיטה לנישומים, שאין בינם לבין חשבוניות פיקטיביות דבר וחצי דבר. כלומר מדי חודש יתקבל בידי רשות המסים מידע מקיף על קניות ומכירות בכל תחומי המשק, ומידע זה יהווה נדבך מרכזי, העדיף על נתונים ממקורות אחרים, באשר לתהליכים מסחריים במשק כולו. לפיכך באם זו תהא התוצאה העיקרית מהחקיקה הנדונה, ומהכבדה מאסיבית על כלל הציבור, הרי שיש לראות את המהלך כולו - כשגוי.

שנית, המחוקק למעשה מתעלם ממהותה והגדרתה של ה"חשבונית הפיקטיבית". יש לזכור שהמדובר כאמור בפשיעה מתוחכמת ביותר, בה העבריינים אינם ממתינים לגופי השלטון בנסיגה למספר כל חשבונית מראש ולמנוע את העבירות. ההתפתחות במערך החשבוניות הפיקטיביות, חובק כיום מגזרים שלמים, שבדרך כלל פעילותם כלל לא תימנע ע"י החקיקה הנ"ל. יש לזכור שחשבונית פיקטיבית כוללת במקרים הקיצוניים יותר, שרשרת ארוכה של נוכלים, שהדין החדש אינו מונע את פעילותם. לשם כך נזכיר את ה"תהליך" של מסחר "תוקפני" בחשבוניות פיקטיביות: בראש הפעילות עומד בדרך כלל אדם שהוא עצמו עוסק מורשה, שהחליט לספק לכל דיכפין חשבוניות, מבלי למכור לקונה כל סחורה, ובמקרים אחרים, למכור סחורה, אך ללא קשר לכמות סחורה גדולה בהברה המופיעה בחשבונית הפיקטיבית. קונה החשבונית מעביר בדרך כלל תשלום מלא למוכר החשבונית הפיקטיבית, ומקבל זאת לאחר מכן חזרה לידיו - במזומן. קונה החשבונית אם הוא מלכ"ר הרי שנושא משרה בעמותה עלול לשתף פעולה ולקבל טובת הנאה אסורה על פי החוק. לעומת זאת נישום שהוא עוסק נהנה מקיזוז תשומות במע"מ וחומר מכר מהוצאה מוכרת לצרכי מס הכנסה, כאשר בסופו של "הסיבוב" מקבל הוא את כספו בגין המכירה הפיקטיבית – חזרה מידי מוכר החשבונית. הרווח של מוכר החשבונית הפיקטיבית יהיה בדרך כלל עמלה בת מספר אחוזים מהקניה הפיקטיבית.

זו דוגמא אחת מיני רבות, בה אין כל ודאות שהתיקון לחוק ישנה דבר, שכן אותו אדם "מוכר החשבונית" עשוי להיות רשום כ"עוסק" במע"מ. מובן שאם אותו אדם רשום כעוסק, ספק רב אם תהא לרשויות המס כל אפשרות לאתר את התהליך הפיקטיבי באמצעות הדיווחים על פי הדין החדש. מכל מקום ברור שתהליך הגילוי יתרחש רק לאחר זמן רב ביותר, כאשר יתברר שאותו אדם לא דיווח על העסקאות שביצע. בנוסף לכך, יש לזכור שגם כיום תקופת פעילותם של "מוכרי חשבוניות פיקטיביות" נמשכת בדרך כלל זמן קצר יחסית, ולאחריו הם נעלמים לחלוטין. לכן במובן זה, מוכר חשבונית פיקטיבית יוכל לבטח לפעול ללא הפרעה כלל.

בנוסף לרישומו של מוכר החשבונות בעצמו כ"עוסק", יש להניח שמוכרי החשבונות למיניהם, יוכלו גם לזייף מספרים שהוקצו מראש ע"י רשות המסים, ולנקוט אין ספור פעולות פליליות, שהרי עברייני מתוחכם אינו מתייאש בדרך כלל. כמו כן, אדם הרשום כעוסק, ודיווחיו כוללים הפסדים רבים, יוכל לשמש כמקור לחשבונות פיקטיביות, ע"י כך שידווח על ההכנסות הפיקטיביות בידיעה שממילא אין לגביו כל חיוב במס. מצב זה כמעט בלתי אפשרי לגילוי ע"י הרשויות, אלא אולי זמן רב ביותר לאחר מעשה, למשל בעת עריכת השומות כעבור מספר שנים ממועד הארועים הפליליים.

שלישית, נציין שקיימת תהייה רבה באשר למושג "פיקטיביות". החוק מכנה את כלל החשבונות שיש בהן פגמים כ"חשבונות שלא כדין". במובן זה יוצר החוק החדש עוול לנישומים רבים. הכוונה היא לאותם עוסקים המקבלים לידיהם חשבונות פגומות מכל סיבה שהיא, וכמובן גם חשבונות פיקטיביות, כאשר אין בינם לבין "מוכר החשבונות" כל קשר. טול לדוגמא אדם תם לב, המבקש לרכוש סחורה או לקבל שרות מסוחר או נותן שרות פלוני, ולבסוף מתגלה שמבצע העבודה אינו רשום כלל כעוסק במע"מ או שהחשבונות שמסר פגומה מכל סיבה. במצב זה, נוטה הפסיקה להחמיר עם מקבל החשבונות, והדין שהתפתח עד כה מטיל על מקבל השירות או קונה הסחורה את הנטל לוודא מראש שאכן החשבונות אינה פיקטיבית. אולם בהנחה שבוצעו הבדיקות השונות, הן במס הכנסה והן במע"מ ונמצא שנותן השרות או המוכר רשום כדת וכדין. במצב זה, עלול הספק או המוכר שלא לעמוד בתנאי החוק כאשר לתשלום המסים, ואותו אזרח תם לב עלול למצוא עצמו נפגע על לא עוול בכפו, גם אם ביצע את כל הבדיקות האפשריות. כלומר במובן זה, התיקון החדש לחוק, מחמיר מאד את מצבם של כלל הנישומים שנפגעו הם עצמם מפעילותו של אדם המצליח לחמוק מידי רשויות המס. החמרה זו אינה במקומה, שכן אם בוצעו כל הבדיקות ע"י מקבל השרות או המוצר, הרי שהפגיעה בו בדרך של אי מתן ההוצאה או התשומה, משקפת הקלת יתר על רשויות המס שכשלו במניעת העבירה ע"י העברייני האמיתי.

רביעית, ספק רב אם הדין החדש אכן יצמצם את תופעת החשבונות הפיקטיביות, לאור הנימוקים שציינו לעיל בדבר תיחוכמם הרב של אותם עבריינים שענינם פשע לשמו. כפי שצויין לעיל, פתרונות של הקצאת מספרי חשבונות מראש, יעוררו אצל עבריינים של ממש - גיחוך, שהרי פעילותם הפלילית אינה יודעת גבולות. בקצרה, בפנינו תחום עברייני מובהק, והנה הפתרון באמצעות הכבדה על כלל הציבור בדרך של הקצאת מספרים מראש לחשבונות, תזכה לדרכים עוקפות שאותן יאתרו העבריינים, ולא נרבה במסגרת זו בדוגמאות לכך, מטעמים ברורים. יחד עם זאת, נדגיש במפורש, שלא ננקטו במקביל כל אמצעים אמיתיים למגר את התופעה מיסודה – כלומר באמצעות כלים במישור הפלילי, דוגמת הקצאת כוחות משטרתיים, חקירתיים ואף ביטחוניים, תוך הרחבת הפעילות המונעת עבירות פליליות בדרך כלל במדינה מסודרת. במלים פשוטות, הפתרון היעיל למלחמה

בפשע היא המשטרה ומחלקות החקירה הן במשטרה והן ברשויות המס, ולא דוקא הציבור הרחב תוך הכללתו בנסיגות לבצע מעקב אחר מיספור חשבוניות, הקלים למעקף ע"י עבריינים.

סיכום

יכולת כושלת מצד רשויות המדינה להתמודד במישרין מול עבריינים, ספק רב אם תמצא את פתרונה בדרך של מעקב אחר מספורן מראש של חשבוניות. ליתר דיוק נראה פתרון זה ככדור נגד כאב ראש לחולה אנוש. מצד שני, התהליך הבירוקרטי של המהלך כולו, ההכבדה על עוסקים ומלכ"רים, קטנים, לכלול כל חודש פירוט מדויק של אלפי חשבוניות, מספרם ומהות הסחורה או השירות, לרבות שם העוסק ושם הקונה ופרטים נוספים, כל אלה יגררו עלויות כספיות רבות ותהליכים בירוקרטיים העלולים להמאיס על האזרח הישר מלנהל את עסקו. מהבט זה דומה הדבר לביצוע תיקון בכביש במרכז העיר, תוך כדי יצירת פקקי תנועה אינסופיים שהרי די בכך שהעוסק לא כלל את מיספור החשבונית שקיבל מידי המוכר, כדי שיחשב הוא עצמו לעבריין פלילי.

מכאן שלעת עתה הפתרון שנקבע בחקיקה, יעניק לכל היותר מידע מפורט על נישומים ומלכ"רים ישרי דרך, שהשימוש שייעשה בו ע"י הרשויות יסייע לעריכת שומות ולפגוע כלכלית באותם גופים ישרי הדרך. לעומתם, העבריינים המנפיקים חשבוניות פיקטיביות, ימשיכו בדכם העקלקלה, כך שקיים החשש שבפנינו פתרון פיקטיבי בלבד לחשבוניות הפיקטיביות. הנטל להוכחת הצלחת המהלך בדרך של חקיקה זו (מניעת הון שחור בסך של 6 מליארד ₪ - כטענת רשות המסים) - מוטל הפעם על רשות המסים.